

Përmbledhës të Rezultatit në Zonën Zgjedhore Berat mund të bëhet jo më vonë se 5 ditë nga shpallja e këtij vendimi.

66. Në rastin konkret, vendimi Nr. 340 i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve është shpallur në datën 04.05.2021. Për respektimin e afatit ligjor, subjekti zgjedhor duhet të paraqesë një ankim jo më vonë se data 10.05.2021. Ankimi i PD-së është paraqitur në datën 07.05.2021, pra brenda afatit 5-ditor të parashikuar nga nenet 152, pika 2 dhe 124, pika 3 të Kodit Zgjedhor. Në këtë kuptim, PD përmbush kriterin e tretë procedural, afatin ligjor, për paraqitjen e këtij ankimi.
67. **Konkluzion:** Neni 130 i Kodit Zgjedhor përcakton se KQZ merr vendim për pranimin e kërkesës ankimore, pasi verifikon: a) kompetencën e KQZ-së; b) legjitimitimin e ankuesit; dhe c) respektimin e afateve ligjore. Duke qenë se sic kemi shpjeguar më lart, ankimi i paraqitur nga PD-ja përmbush të tre kriteret proceduriale (legjitimitimin, kompetencën dhe afatin ligjor), kërkojmë pranimin për shqyrtim të kërkesës ankimore nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve.

III.2 NË LIDHJE ME THEMELIN E PRETENDIMEVE PËR PAVLEFSHMËRI

A. Në lidhje me pavlefshmërinë e zgjedhjeve

68. Kodi Zgjedhor ka përcaktuar në mënyrë të detajuar cilat janë rastet kur zgjedhjet shpallen të pavlefshme, cili është organi kompetent dhe pasojat që sjell një vendim i tillë. Konkretisht, neni 160 parashikon se KQZ-ja i shpall zgjedhjet të pavlefshme kur tërësia e shkeljeve të ligjit mund të ketë cënuar procesin zgjedhor në një masë të tillë, që mund të ketë ndikuar në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore. Një vendimarrje e tillë, sipas neni 121, pika 1 është kompetencë ekskluzive e KAS-it. Në rast të marrjes së një vendimi për pavlefshmërinë e zgjedhjeve në një zonë zgjedhore, neni 161, pika 1 parashikon se KQZ-ja urdhëron përsëritjen e zgjedhjeve në të gjithë zonën zgjedhore.
69. Për të vërtetuar (pa)ligjshmërinë e një veprimi të kryer, pra për të vërtetuar atë që parashikon Kodi Zgjedhor, nëse shkelja e ligjit ka qenë e tillë sa ka cënuar rëndë procesin zgjedhor apo nëse tërësia e shkeljeve të kryera ka qenë e atyre përmasave sa mund të ketë ndikuar në rezultatin e zgjedhjeve, KAS-i duhet të orientohet nga konceptet e përpunuara nga jurisprudenca gjyqësore mbi parimin e proporcionalitetit. Terminologjia “e rëndë” dhe

ndikimi “në një masë të tillë”, i përdorur në nenin 160, pika 1, shkronja “a” të Kodit Zgjedhor, imponon kryerjen nga KAS-i të një vlerësimi të arsyeshëm, objektiv dhe të paanshëm mbi natyrën e shkeljes së ligjit. Kuptimi i saktë dhe i drejtë i terminologjisë së përdorur në këtë dispozitë ligjore, duhet të analizohet dhe vlerësohet në tërësi nga disa faktorë, që kanë të bëjnë me rëndësinë e shkeljes së ligjit, pasojat e ardhura apo që mund të vinin nga kjo shkelje (shih vendimin Nr. 45, datë 18.11.2013 të Kolegjit Zgjedhor; vendimin nr. 75, datë 19.04.2002 të Gjykatës Kushtetuese).

70. Në rastin konkret, Partia Demokratike do të parashtrojë njënumër të madh shkeljesh të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë për Çështjet Zgjedhore dhe Kodit Zgjedhor, të cilat në tërësinë e tyre çënojnë rëndë procesin zgjedhor në një masë të tillë që ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Tërësia e këtyre shkeljeve krijon bindjen e plotë bazuar në fakte dhe prova të pakundërshtueshme, si dhe Kodin Zgjedhor, për shpalljen e pavlefshme dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën Zgjedhore Berat.

A.1 Shkeljet ligjore lidhur me manipulimin e vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet blerjes së votës, përdorimit të personave me precedentë kriminalë, dhënies së bonuseve dhe përfitimeve të tjera, si shkelje të ligjit që kanë çënuar rëndë procesin zgjedhor:

71. Manipulimi i vullnetit të zgjedhësve nëpërmjet premtimit, ofrimit apo dhënies së përfitimeve monetare apo materiale, ashtu si edhe kërcënimi i votuesve, kanë qenë problematika të theksuara që kanë shoqëruar vazhdimisht proceset zgjedhore në Shqipëri, vecanërisht në 10 vitet e fundit. Në raportet ndërkombëtare për vëzhgimin e zgjedhjeve në Shqipëri, vecanërisht në raportet e OSBE/ODIHR, këto problematika vijnë të përsëritura dhe vazhdimisht ka rekomandime për të marrë masat e duhura ligjore dhe institucionale për luftimin e këtyre fenomeneve.
72. Për luftimin me efikasitet të këtyre fenomeneve, legjislatori shqiptar, i asistuar nga ekspertiza ndërkombëtare e partnerëve tanë, ka miratuar ndryshime të vazhdueshme në Kodin Zgjedhor, në Kodin Penal dhe akte të shumta nënligjore që synojnë pikërisht adresimin e këtyre problematikave. Konkretisht, neni 78, pika 7 e Kodit Zgjedhor parashikon ndalimin e subjekteve zgjedhore të ofrojnë ose japin të holla, të mira materiale, premtojnë vend pune

apo favorizime të tjera me qëllim për të votuar në një mënyrë të caktuar apo për t'u angazhuar në veprimtari të paligjshme në mbështetje të një kandidati.

73. Ky parashikim i Kodit Zgjedhor është reflektuar më tej edhe në Kodin Penal, i cili në nenin 328 parashikon se ofrimi ose dhënia e të hollave, të mirave materiale, premtimi për vend pune ose favorizime të tjera në cilëndo formë, për zgjedhësin ose persona të tjerë të lidhur me të me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar, përbën veprë penale dhe dënohet me burg nga njëderi në 5 vjet. Shpeshherë praktika e shitblerjes së votës është e shoqëruar edhe me veprimtari të tjera të paligjshme, të tilla si marrja e dokumentit të identifikimit për të moslejuar votimin, kanosja e zgjedhësit apo detyrimi për të votuar në një mënyrë të caktuar nga një person që ushtron një funksion publik.
74. Megjithatë, ekzistenca e një legjislacioni solid për krimet zgjedhore më shumë është tregues i përmbytjes në letër të rekomandimeve në raportet ndërkombëtare lidhur me zgjedhjet në Shqipëri, se sa një vullnet i mirëfilltë i partive politike. Megjithëse, tre partitë kryesore shqiptare (PS, PD dhe LSI) arritën një dakordësi mbi ndryshimet e Korrikut 2020 në Kodin Zgjedhor, të cilat gjithësesi u pasuan nga ndryshime të tjera të njëanashme nga Partia Socialiste, fatkeqësisht edhe në zgjedhjet parlamentare të 25 Prillit nuk munguan rastet flagrante të shitblerjes së votës, dhënies së ndihmave ushqimore apo kërcënimit të votuesve nga ana e drejtuesve, përfaqësuesve apo mbështetësve të Partisë Socialiste.
75. Shkeljet flagrante të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, Kodit Zgjedhor, tërësia e veprimtarisë kriminale të kallzuar gjatë periudhës zgjedhore, e dokumentuar sipas 40 provave të këtij ankimi do të analizohen si vijon:
76. Së pari, sic kemi shpjeguar në pjesën e rrethanave të çështjes, Partia Demokratike nëpërmjet strukturave të saj në terren ka evidentuar dhe faktuar raste të shumta flagrante të shitblerjes së votës. Për të gjitha këto raste, PD ka depozituar 50 kallëzime penale në SPAK, ndër të cilat 30 kanë të bëjnë me raste masive të shitblerjes së votës dhe 130 kallëzime në prokuroritë e rrethëve për shkelje të tjera. Në rastin e qarkut Berat, Partia Demokratike ka depozituar një kallëzim në SPAK për 4 shtetas, ndër të cilët dy kandidatë për deputetë në Qarkun e Beratit, përfshirë drejtpërdrejtë në blerjen e votave në favor të PS apo në shkelje të tjera zgjedhore që formojnë edhe vepra penale. Shtetasit **Hatixhe Konomi**, kandidat për deputetë renditur e para në listën shumëemërore të Qarkut Berat, **Nasip Naço**, kandidat për deputetë renditur i katërti në listën shumëemërore të Qarkut Berat, **Mircl Konomi**, drejtues i Njësisë

Administrative nr. 1 të Bashkisë Berat dhe shtetasi **Lorenc Toroveli**, kanë krijuar një skemë kriminale të blerjes së votës me burime financiare kriminale dhe të paidentifikuara. Kjo skemë kriminale funksionon në bashkëpunim midis shtetasve të mësipërm, shtrihet në të gjithë territorin e Qarkut Berat dhe konsiston në shpërndarjen e 50 mijë lekëve të vjetër në këmbim të votës për Partinë Socialiste. Mirel Konomi është drejtues i Njesisë Administrative nr. 1 të Bashkisë Berat dhe njëkohësisht kunati i Hatixhe Konomit, kandidates që kryeson listën e Beratit. Ky shtetas shpërndan nga 50 mijë lekë për vote si dhe kupona për karta identiteti për ata që s'kanë kartë ID. Në këtë rast, blejnë kuponin për të nxjerrë ID dhe më pas japin edhe 30 mijë lekë në dorë në këmbim të votës.

77. Por, përveçse një veprimtari kriminale, e cila duhet të hetohet dhe dënohet nga organet e drejtësisë (SPAK dhe Gjykata), blerja e votës, dhënia e ndihmave, ofrimi i të mirave materiale apo premtimi për vende pune përbëjnë shkelje të rënda të Kodit Zgjedhor, duke cënuar procesin zgjedhor, deri në atë masë sa sjellin pavlefshmërinë e tij në rast se faktohet shtrirja e saj në masë të gjërë. Konkretisht, neni 78, pika 7 e Kodit Zgjedhor parashikon shprehimisht ndalimin e subjekteve zgjedhore dhe kandidatëve për të ofruar ose dhënë të holla, të mira materiale, premtime për vende pune ose favorizime të tjera të cilësdo forme, me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar ose marrjen pjesë në votime.
78. Skema të tilla kriminale të blerjes së votës në mënyrë masive, janë shtrirë në të gjithë Qarkun e Beratit, dhe përbëjnë shkelje të rënda të ligjit zgjedhor, të cilat kanë cënuar procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në rezultatin zgjedhor, për rrjedhojë edhe në shpërndarjen e mandateve. Nuk ka dyshim se blerja masive e votës, përfshirja e personave me rekorde të tmerrshme kriminale, kontrata e lidhur me krimin për të garantuar votat ka ndikuar në mënyrë shumë herë më domethënëse se diferenca në vota mes tri subjekteve zgjedhore kryesore. Qartësisht, veprimtaria kriminale e blerjes së votës ka cënuar rëndë procesin zgjedhor dhe ka ndikuar thelbësisht në ndarjen e mandateve, cka do të thotë se në kuptim të nenit 160 kjo duhet të sjellë pavlefshmërinë e zgjedhjeve në atë zonë zgjedhore dhe përsëritjen e zgjedhjeve.
79. **Së dyti**, neni 91, pika 4 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 3 e Vendimit Nr. 9/2020 parashikojnë se katër muaj para datës së zgjedhjeve deri në formimin e qeverisë së re para zgjedhjeve ndalohet propozimi, miratimi ose nxjerrja e akteve ligjore ose nënligjore, të cilat parashikojnë dhënien e përfitimeve për kategori të caktuara të popullsisë, të tilla si aktet që parashikojnë rritjen e pagave, mbështetjes ekonomike, dhënien e shpërblimeve etj.

- Megjithatë, Qeveria në disa raste nëpërmjet vendimeve të saj akordoi shtesa në ndihmën ekonomike, dhënie shpërblimesh të posacme, rritje pagash, fonde të posacme për bujqësinë, duke manipuluar kështu vullnetin e zgjedhësve nëpërmjet përfitimeve të drejtpërdrejta.
80. Nga ana tjetër, dhënia e një page shtese nga drejtuesi politik i PS, Ardian Cela për **13 mijë punonjës** të OSHEE është po ashtu në kundërshtim me nenin 91 të Kodit Zgjedhor dhe nenin 3 të Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së. Për numrin e saktë të punonjësve të OSHEE në Qarkun e Beratit që kanë përfituar nga ky vendim, ne do të kërkojmë marrjen e informacionit zyrtar si provë. Në këtë kuptim, edhe kjo vendimmarrje në shkelje të ligjit, përmasat reale të të cilës do të zbulohen gjatë hetimit administrativ, ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejt në ndarjen e mandateve, cka e bën kërkesë për shpalljen e pavlefshmërisë trefish të bazuar në ligj e në prova.
81. Është e qartë se edhe shtyrja e afatit për të paguar tarifat dhe taksat vendore pas zgjedhjeve, apo edhe dhënia në mënyrë të menjëhershme të ndihmave financiare për shtëpitë e djegura nga zjarr apo ato të dëmtuara nga tërmeti i vitit 2019 janë bërë në mënyrë të qëllimshme para afrimit të datës së zgjedhjeve me qëllim që zgjedhësit të ndikoheshin dhe vullneti i tyre të deformathej.
82. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në mënyrë kapilare në të gjithë Qarkun e Beratit për blerjen e votës, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde të tmerrshme kriminale dhe ofrimit të privilegjeve të padrejta, përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke cënuar rëndë procesin zgjedhor, e për mëtej duke ndikuar drejtpërdrejt në ndarjen e mandateve.
83. Nga ana tjetër, një skemë e shpërndarjes së parave është edhe ajo e dhënies së një page shtese nga Ardian Cela, drejtues politik i PS-së për Qarkun e Durrësit dhe njëherazi administrator i OSHEE-së, për 13 mijë punonjës të OSHEE-së, në shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor dhe akteve nënligjore të tij, kanë cënuar rëndë procesin zgjedhor. Dhënia e përfitimeve në të holla nga buxheti i shtetit ka synuar manipulimin e vullnetit të zgjedhësve në favor të PS-së. Numri i familjeve dhe personave që kanë përfituar në mënyrë të drejtpërdrejtë të holla është shumëfish më i lartë se numri i zgjedhësve që kanë ndarë mandatin ndërmjet PS dhe LSI. Përmasat reale të numrit të zgjedhësve që kanë përfituar qoftë nga skemat e paligjshme të bonusve apo ndihmave ekonomike nga ana e BashkisëBeratit, ashtu edhe nga OSHEE, do të zbulohen gjatë hetimit administrativ.

Gjithashtu, veprimet e mirëmbledhura e të mirëorganizuara për dhënien apo shpërndarjen e ndihmave, si të një grupi të strukturuar kriminal kanë deformuar vullnetin e zgjedhësve.

84. Megjithatë, në çdo rast është e qartë se shkeljet flagrante të ligjit, dhe në vecanti të neneve 78 dhe 91 të Kodit Zgjedhor, të kryer nga zyrtarë të lartë drejtues të PS-së kanë çenuar rëndë procesin zgjedhor, duke sjellë edhe ndryshimin e rezultateve zgjedhore dhe ndarjen e mandateve në Qarkun e Beratit, çka në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, sjell detyrimisht pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në këtë zonë zgjedhore.

A.2 Shkeljet ligjore lidhur me përdorimin e burimeve shtetërore nëpërmjet investimeve publike, intimidimit të nëpunësve publikë, intimidimit të kandidatëve/mbështetësve të PD, punësimet në administratën publike dhe dhënia e lejeve të legalizimit/ndërtimit

85. Një nga parimet kryesore të proceseve zgjedhore në shtetet demokratike është barazia ndërmjet palëve në garë. Ky parim është sanksionuar në nenin 1, pika 3 të Kushtetutës, i cili parashikon se qeverisja bazohet në një sistem zgjedhjesh të lira dhe të barabarta. Por, një nga sfidat kryesore për të arritur barazinë e partive politike në garë mbetet fakti se partia në pushtet, mund të përdorë burimet e shumta që ofron shteti për t'i vënë në funksion të maksimizimit të votës së saj. Me qëllimin eliminimin apo reduktimin e këtij rreziku, që do të minonte garën ndërmjet palëve, shtetet kanë implementuar rregulla të shumta që ndalojnë një sërë veprimtarish të qeverisë dhe parlamentit në periudhën përpara zgjedhjeve.
86. Shqipëria, si një vend me probleme të shumta sa i përket zgjedhjeve, vecanërisht në 10 vitet e fundit, ka vuajtur vazhdimisht nga përdorimi i shfrenuar i burimeve publike nga partia në pushtet, me qëllim të vetëm fitimin e votave nëpërmjet një sërë mekanizmesh që ka nën kontroll çdo qeveri gjatë ushtrimit të pushtetit. Për të frenuar përdorimin e burimeve publike dhe me qëllimin krijimin e rregullave të barabarta të garës, legjislatori shqiptar ka miratuar një sërë ndryshimesh në Kodin Zgjedhor dhe aktet nënligjore të tij, që ndalojnë shprehimisht kryerjen e një numri veprimtarish nga ana e qeverisë në periudhën katër muaj përpara zgjedhjeve dhe deri në formimin e qeverisë së re. Vecanërisht, ndryshimet e kryera në vitin 2020 në Kodin Zgjedhor u fokusuan thuhetse tërësisht në adresimin e kësaj problematike, nisur nga përvoja shumë problematike e zgjedhjeve parlamentare të vitit 2017.

87. Konkretisht, neni 78 i Kodit Zgjedhor parashikon ndalimin e zhvillimit të fushatës zgjedhore në institucionet publike. Më tej, ky nen parashikon ndalimin e partive ose kandidatëve për të premtuar vende pune apo favorizime të tjera, me qëllim votimin në një mënyrë të caktuar. Ndërsa, neni 91 parashikon ndalimin e vënies në mbështetje të kandidatëve, partive ose koalicioneve të burimeve të organeve apo enteve publike, në nivel qendror apo vendor, si dhe cdo burimi njerëzor. Me përdorim të burimeve njerëzore kuptohet përdorimi i detyruar i administratës shtetërore në zgjedhje ose ofrimi i përfutimeve për nëpunësit që angazhohen në zgjedhje. Pika 3 e këtij neni ndalon marrjen në punë, pushimin, lirin, lëvizjen dhe transferimin në detyrë në fushatë zgjedhore. Ndërsa, pika 4 parashikon ndalimin katër muaj para zgjedhjeve të nxjerrjes së akteve ligjore apo nënligjore që parashikojnë dhënie përfitimesh, rritje pagash, pensionesh, mbështetje ekonomike, sociale, ulje/heqje taksash, amnistie, privatizim, dhënie pasurish/shpërblimesh etj.
88. Përcaktimet e nenit 91 të Kodit Zgjedhor u detajuan më tej në Vendimin Nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së, i cili parashikon shprehimisht se çfarë konsiderohet veprimtari të ndaluara për t'u promovuar, veprimtari të ndaluara në përgjithësi dhe ndalimet e posaçme sa i përket administratës shtetërore. Qartazi, qëllimi i këtyre dispozitave është të bëjë një ndarje të qartë ndërmjet Shtetit dhe Partisë në pushtet. Kjo e fundit nuk duhet të shfrytëzojë pozicionin e saj, natyrisht më të favorizuar, për të fituar garën ndaj partive të tjera konkurrense nëpërmjet mbështetjes shtetërore. Në të kundërt, funksionimi si Parti-Shtet do ta bënte garën thjesht një formalitet pa dobi.
89. Në rastin e zgjedhjeve parlamentare të 25 Prillit, sic kemi shpjeguar gjërësisht në pjesën e rrethanave të çështjes, faktuar me **14 prova** dhe me qëllim për të mos shmangur përsëritjet, del qartë konkluzioni që deklaroi shefja e Misionit të Vëzhguesve të OSBE/ODIHR, Znj. Ursula Gacek se **në zgjedhjet e 25 prillit nuk pati një kufi të qartë ndërmjet partisë dhe shtetit.** E thënë me fjalë të tjera, Partia Socialiste u soll në fushatën zgjedhore si një Parti-Shtet, duke vënë në funksion të saj të gjithë mekanizmat shtetërorë me qëllim fitimin e zgjedhjeve. Në deklaratën mbi zgjedhjet e 25 prillit, Misioni i SHBA në OSBE shprehet se partia në pushtet mori përparësi të konsiderueshme nga detyra e saj, përfshirë përmes kontrollit të administratës lokale dhe keqpërdorimit të burimeve administrative.
90. **Së pari,** neni 3 i Vendimit Nr. 9, datë 24.12.2020 të Komisionit Rregullator të KQZ-së ndalon mbështetjen dhe promovimin, në periudhën 4-mujore para datës së zgjedhjeve, të projekteve ose investimeve, me interes apo shtrirje territoriale kombëtare ose vendore në

fushën e transporteve të cdo lloji, të energjetikës, telekomunikacionit, të veprave ujore të cdo lloji, në shërbim dhe interesit të publikut.

91. Megjithatë, shtetasit **Ervin Demo**, në cilësinë e Kryetarit të Bashkisë të Beratit dhe **Juliana Memaj**, në cilësinë e Kryetares së Bashkisë së Urës Vajguore kanë shkelur haptazi dispozitën e sipërcituar në të paktën 20 raste, më konkretisht shtetasi Ervin Demo ka promovuar dhe mbështetur projektet/investimet e mëposhtme të këtyre veprave publike, për qëllime të propagandës elektorale:

- (i) Më datën 01.03.2021 ka promovuar investimin e ri në ujësjellësin e “Lapardha 1”, Berat(**Prova Nr. 9**);
- (ii) Më datën 03.03.2021 ka promovuar investimin në bypass-in e vogël të Beratit(**Prova Nr. 10**);
- (iii) Më datën 12.03.2021 ka promovuar ndriçimin e lagjeve dhe të rrugëve në qytetin e Beratit(**Prova Nr. 35**);
- (iv) Më datën 11.03.2021 ka promovuar në llogarinë e tij investimin që konsiston në ndërtimin e shtegut të ri për malin “Partizan”, Berat(**Prova Nr. 12**);
- (v) Më datën 15.03.2021 ka promovuar në llogarinë e tij publike ndërtimi i rrugës së fshatit Drobonik të Beratit(**Prova Nr. 36**);
- (vi) Më datën 16.03.2021 ky shtetas ka promovuar në llogarinë e tij ndriçimin dhe ndërtimin e rrugës së lagjes “Kala”(**Prova Nr. 11**);

Ndërsa sa i takon shtetases **Juliana Memaj**, ajo ka promovuar punët publike të mëposhtme, me qëllime të propagandës zgjedhore:

- (i) Në datën 03.03.2021, ka promovuar ndriçimin e një pjese të qytetit dhe në një sërë fshatrash, lagjja e fushës, Konezbaltë, Agim, Drenovicë, Samaticë, Sqepur, Donofros dhe Kutalli (**Prova Nr. 37**);
- (ii) Në datën 24.01.2021, kjo shtetase në bashkëpunim me shtetasin Edi Rama, kanë promovuar rehabilitimin e zonës përgjatë lumit Osum dhe Rijetëzimit të fasadave të qytetit Ura Vajguore(**Prova Nr. 38**);
- (iii) Ndërtimi i kopshteve në Syzes, Guri i Bardhë, Drenovicë dhe kopështit “4 shtatori”(**Prova Nr. 39**);
- (iv) Gjithashtu, nga kjo shtetase janë promovuar, në datat 07.02.2021, 23.02.2021 dhe më 04.03.2021, në kundërshtim me dispozitën e sipërcituar, linja e re e ujësjellësit në

Bistrovicë, ndërtimi i ujësjetës në lagjen "4 shtatori" dhe fazën e parë të rrjetit të ujësjetës në Njësinë Administrative Cukalat(Prova Nr. 40);

92. Promovimi i projekteve apo investimeve publike që do të kryhen në të ardhmen ka për qëllim të manipulojë vullnetin e zgjedhësit për të votuar në një mënyrë të caktuar. Këtë mundësi sigurisht nuk ka se si ta ketë partitë opozitare. Në këtë kuptim, përdorimi i një mekanizmi të tillë nga ana e Partisë në pushtet, minon shanset e barabarta që duhet të kenë palët në garë. Megjithatë, përmasat reale të kësaj shkeljeje të Kodit Zgjedhor, e cila sigurisht cënon rëndë procesin zgjedhor, është e vështirë të përcaktohen me terma matematikorë, ajo duhet pasur parasysh në momentin e vlerësimit të tërësisë së shkeljeve të ligjit që kanë cënuar procesin në një masë të tillë, sa të ndikojnë drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve.
93. Së dyti, neni 3, pika 1/c i Vendimit nr. 9, të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, ndalon *"mbështetjen dhe promovimin e projekteve dhe/ose të investimeve për mbrojtjen dhe ruajtjen e monumenteve dhe të objekteve të paluajtshme të karakterit arkeologjik, historik, kulturor e shkencor dhe të objekte publike, ose për mbrojtjen dhe ruajtjen e objekteve të luajtshme me vlerë institucionale, historike, arkeologjike, kulturore ose shkencore"*. Megjithatë këtë parashikim, më datë 13 mars 2021, Drejtuesi Politik i Partisë Socialiste Blendi Klosi poston në llogarinë e tij një video, të planit të investimit për rehabilitimin e lagjes muzeale Goricë. E njëjta video është promovuar për qëllime dhe interesa elektorale edhe nga kandidati **Fadil Nasufi** dhe nga **Ervin Demo**.
94. Së treti, neni 91 i Kodit Zgjedhor dhe neni 6 i Vendimit Nr. 9/2020 të KQZ-së përmbajnë rregullime të qarta sa i përket ndalimit të përdorimit apo detyrimit të administratës shtetërore për t'u përfshirë në fushatën zgjedhore në mbështetje të një kandidati apo partie politike. Ndërsa neni 3, pika 1.3/ç, parashikon se *"përdorimi i detyruar në fushatë zgjedhore të administratës shtetërore qendrore dhe vendore brenda orarit të punës për veprimtari dhe/ose aktivitete për qëllime zgjedhore edhe me mjetet e komunikimit elektronik, si dhe përdorimin në mënyrë të detyruar dhe të organizuar brenda orarit mësimor të nxënësve të sistemit shkollor parauniversitar për veprimtari dhe aktivitete në funksion të zgjedhjeve, ose premtimin apo ofrimin e përfitimeve nëpunësve publikë ose nxënësve për të marrë pjesë në veprimtari për qëllime zgjedhore, jashtë orarit të punës ose mësimin, si dhe ushtrimin e presionit ndaj tyre për këtë qëllim"* përbën veprime të ndaluara. Megjithatë, gjatë gjithë fushatës u konstatuan raste të shumta, të

denoncuara herë pas herë nga Partia Demokratike, se si të gjitha nivelet e administratës qendrore apo vendore ishin përfshirë në fushatë në mbështetje të kandidatëve të Partisë Socialiste. Nëpunësit civilë ishin nën presion të vazhdueshëm për të mbështetur kandidatët socialistë, në të kundërt mund të shkarkoheshin nga detyra.

95. Në të paktën një rast, është faktuar me prova të pakundërshtueshme se punonjësit e Bashkisë së Kuçovë janë detyruar të bëjnë pëlqime, komente apo të shpërndajnë postimet e Krytarit të Bashkisë, me qëllim rritjen e dukshmërisë së faqes së tij dhe shpërndarjen në mënyrë masive të propagandës zgjedhore.
96. Këto dy shembuj, për të cilat janë bërë edhe referimet përkatëse pranë organit të akuzës, janë ilustrime flagrante të shkrirjes në një të vetëm të strukturave shtetërore me strukturat partiake. Nëpunësit e administratës lokale dhe qendrore nuk konsiderohen nëpunës në shërbim të shtetit shqiptar, por si ushtarë që dubet t'i shërbejnë partisë, përndryshe i pret largimi nga puna. Këto shkelje flagrante të legjislacionit penal dhe zgjedhor, vecanërisht të dispozitave të sipërcituara, çenojnë rëndë procesin zgjedhor, pasi garën ndërmjet dy a më shumë subjekteve zgjedhore, e kthejnë në një garë ndërmjet shtetit dhe një partie politike. Është e kuptueshme se një garë e tillë, tërësisht e shpërpjestuar, ka një fitues të paracaktuar. Prandaj, edhe në këtë rast është e qartë se shkeljet e rënda dhe flagrante të ligjit, përkatësisht nenit 91 të Kodit Zgjedhor dhe nenit 6 të Vendimit nr. 9/20 të KQZ, kanë çënuar rëndë procesin zgjedhor, dëmtoar barazinë ndërmjet palëve garuese dhe ndikuar drejtpërdrejtë në rezultatin përfundimtar të Qarkut Berat dhe ndarjes së mandateve në këtë qark, duke plotësuar kështu kushtin e nenit 160 të Kodit Zgjedhor për konstatimin e pavlefshmërisë së zgjedhjeve.
97. Së katërti, neni 91, pika 3 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 1.3, gërma "d" i Vendimit Nr. 9/2020 ndalojnë punësimet në administratën publike në periudhën 4 muaj para zgjedhjeve. Megjithatë, sipas të dhënave zyrtare të INSTAT, midis tremujorit të tretë dhe të katërt të vitit 2020, punësimi në sektoria publik është rritur me 6 për qind ose me 10.572 persona. Ndërkohë, më 24 Dhjetor, qeveria autorizoi edhe krijimin e 2.472 pozicione të reja në administratën publike. Qartësisht, punësimet në administratën publike në periudhën zgjedhore, kur nuk diktohen nga nevoja të ngushtshme, kanë për qëllim të përkthehen në mbështetje dhe vota për partinë në pushtet. Numri i saktë i të punësuarve në Qarkun e Beratit dhe sa prej pozicioneve të reja parashikohen të lidhen me këtë qark, do të dalë pas marrjes së provave gjatë hetimit administrativ, megjithatë është e qartë se kjo praktikë e

qeverisë, si në Berat, ashtu edhe kudo tjetër ka pasur për qëllim që të ndikojë mbi vullnetin e zgjedhësve nëpërmjet ofrimit të përfitimeve të drejtpërdrejta.

98. Nga ana tjetër, përvec punësimeve në administratën qendrore, Këshilli Bashkiak monist i Bashkisë së Beratit, ka miratuar në muajin Janar 2021 numrin e vendeve të reja të punës që do të hapeshin në shërbimin civil në Bashkinë e Beratit, e cila është edhe më e madhja e Qarkut. Shifrat konkrete të të punonjësve shtesë të bashkisë Berat dhe institucioneve të saj të varësisë, në kulmin e fushatës zgjedhore do të dalin pas marrjes së informacionit gjatë hetimit administrativ, megjithatë është e qartë se kjo shtesë punonjësish është bërë në kuadër të fushatës zgjedhore, duke synuar shtimin e numrit të mbështetësve dhe votave për PS-në, në këmbim të vendit të punës. Këto shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor dhe akteve nënligjore të tij, që kanë synuar vazhdimisht të ndalojnë administratën të rrisë numrin artificialisht numrin e të punësuarve në kohë zgjedhore çënojnë rëndë procesin zgjedhor, duke sjellë deformim të vullnetit të zgjedhësve, me ndikim të konsiderueshëm në rezultatin përfundimtar në zonën zgjedhore përkatëse, e për pasojë edhe në ndarjen e mandateve. Në këto kushte, pasi të administrohen provat shtesë që faktojnë përmasat reale të kësaj skeme të paligjshme në administratën qendrore dhe bashkitë e Qarkut Berat, do të dale qartë se hapja e vendeve të punës në administratën publike nga ana e Qeverisë Socialiste është një shkelje e rëndë e nenit 91, pika 3 e Kodit Zgjedhor dhe neni 3, pika 1.3, gërma "d" i Vendimit Nr. 9/2020 e përmasave të tilla që ka ndikuar në shpërndarjen e mandateve për këtë qark. Kështu, duke qenë se përmbushet kushti i parashikuar në nenin 160 të Kodit Zgjedhor, KAS-i duhet të vendosë konstatimin e paligjshmërisë, shpalljen e pavlefshmërisë dhe përsëritjen e zgjedhjeve, me synim garantimin e një procesi zgjedhor të lirë, të ndershëm dhe të barabartë.
99. **Sëpesti**, neni 3, pika 1.3, gërma "a" parashikon ndalimin e veprimtarive publike të cilat konsistojnë në shpërndarjen e lejeve të legalizimit në periudhën katër muaj para datës së zgjedhjeve. Megjithatë, sic kemi relatuar në pjesën e fakteve, Partia Demokratike disponon prova dhe foto të deputetëve të Partisë Socialiste, të cilët në të paktën 9 raste shpërndajnë leje legalizimi në periudhën e ndaluar nga Kodi Zgjedhor, me qëllim të pastër elektoral.
100. Ndërsa, në 20 Prill u publikua një audiopërgjim i drejtorit të përgjithshëm të Kadastrës, Artan Lame, i cili u kërkonte vartësve të tij të pezullonin procedurat për 100.000 kërkesa për leje legalizimi, të cilat do të refuzoheshin për shkak se mund të votonin partinë kundërshtare. Ndërkohë për 60.000 kërkesa të tjera, drejtori Lame kërkon përshpejtimin e procedurës, në mënyrë që kjo të përkthehet në mbështetje për Partinë Socialiste. Përdorimi i lejeve për

legalizim në këmbim të votave në favor të PS-së u evidentua edhe në Raportin e OSBE/ODIHR (shih fq. 13).

101. Nga të dhënat e mësipërme, kuptohet se bëhet fjalë për një numër shumë të madh kërkesash për leje legalizimi, rreth 160.000, të cilat aktualisht po trajtohen nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës për të gëthë vendin. Kjo do të thotë që impakti që ka ky proces në jetën e qytetarëve është shumë i madh. Ai lidhet me një nga të drejtat themelore që ka cdo qytetar, e drejta e pronës. Në këtë kuptim, përdorim i lejeve të legalizimit, qoftë dhënia e tyre apo shtyrja në kohë për t'ua refuzuar kërkesën eventualisht, përbën një shkelje skandaloze të ligjit. Kjo porosi e ardhur nga drejtuesi më i lartë i Agjencisë së Kadastrës dhe më pas e shpërndarë në mënyrë kapitale te drejtuesit vendorë, tregon për përmasat reale që ka pasur ky fenomen përgjatë zgjedhjeve të 25 Prillit.
102. Numri i lejeve të legalizimit të shpërndara në Qarkun Beratit përgjatë periudhës zgjedhore, do të dalë nga provat e marra gjatë hetimit administrativ, por edhe me provat që ne kemi në dispozicion deri më tani provohet qartësisht se kjo veprimtari e paligjshme ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar vullnetin e qytetarëve, e për pasojë rezultatin e zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve. Ashtu, si shkeljet e tjera të analizuara më lart, edhe këto shkelje, duhen vlerësuar në tërësinë e tyre për pasojat e rënda që kanë sjellë mbi procesin zgjedhor, të cilat për nga ndikimi i tyre, e bëjnë procesin në tërësi të pavlefshëm dhe diktojnë përsëritjen e zgjedhjeve në kushte të ligjshme dhe të barabarta për të gjitha palët.
103. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënuar rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Zyrat elektorale të Partisë Socialiste u kthyen në "institucione shtetërore" ku qytetarët duhet të paraqiteshin për t'u punësuar, për të marrë leje legalizimi, për të marrë certifikata pronësie etj. Shteti dhe Partia Socialiste, në koordinim dhe bashkëpunim me njëra-tjetrën i vendosën të gjithë mekanizmat shtetërorë në funksion të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve. Projektet dhe investimet publike, shtëpitë e ndërtuara apo rindërtuara pas tërmetit, punonjësit e administratës, punësimet e reja në administratë, lejet e legalizimit, certifikatat e pronësisë u vunë në dispozicion të plotë të Partisë, kryeministrit, ministrave dhe deputetëve, me qëllim për të fituar me cdo kusht zgjedhjet (shih fq. 2, 3 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR). Ky përdorim masiv i burimeve shtetërore, përveçse një veprimtari e paligjshme, e cila duhet hetuar dhe dënuar nga organet e drejtësisë, është në shkelje flagrante të neneve 78, 91, 92 të Kodit Zgjedhor dhe neneve 3 dhe 6 të Vendimit Nr. 9/2020 të

Komisionit Rregullator të KQZ-së, çka ka cënuar rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në vullnetin e zgjedhësve, rezultatin përfundimtar të zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në Qarkun e Beratit.

104. Paligjshmëria e ngritur në sistem nga institucione, drejtues institucionesh, zyrtarë të lartë, përfaqësues të pushtetit qendror dhe vendor, në bashkëpunim me elementë të krimit të organizuar, dikton domosdoshmërisht shpalljen e pavlefshmërisë së këtyre zgjedhjeve dhe përsëritjen e tyre në kushte normale në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ku palët garojnë në mënyrë të ndershme dhe të barabartë, ndërsa qytetarët mund të zgjedhin me vullnetin e tyre të plotë dhe të lirë përfaqësuesit e tyre në Kuvendin e Shqipërisë.

A.3 Shkeljet ligjore lidhur me mbledhjen, përpunimin dhe publikimin e të dhënave personale:

105. Neni 35 i Kushtetutës parashikon se mbledhja, përdorimi dhe bërja publike e të dhënave rreth personit bëhet me përqimin e tij, me përjashtim të rasteve të parashikuara me ligj. Neni 8 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut parashikon se “Çdokush ka të drejtën e respektimit të jetës së tij dhe familjare, banesës dhe korrespondencës së tij.”. Ndërsa, neni 6 i ligjit Nr. 9887, datë 10.03.2008 “Për Mbrojtjen e të Dhënave Personale” parashikon se të dhënat personale përpunohen vetëm nëse subjekti i të dhënave ka dhënë pëlqimin, dhe neni 7 përcakton se ndalohet përpunimi i të dhënave sensitive ku përfshihen edhe mendimet politike, me përjashtim të rastit kur këtë e kërkon interesi publik.
106. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave personale të 910 mijë votuesve, ku përfshihen të dhëna tejet personale si numri ID, vendbanimi, numri i telefonit, bindja politike, vendi i punës është në shkelje flagrante të dispozitave të sipërcituara. Origjina etnike, bindjet, anësia politike, ose pjesëmarrja në shoqata apo sindikata parashikohen edhe si të dhëna sensitive nga neni 3 § 2 i ligjit 9887 (shih edhe *Catt k. Mbrojtësi të Bashkuar* f 112, dhe *S. and Marper k. Mbrojtësi të Bashkuar* f 66). Këto shkelje të rënda të ligjit janë kryer nga drejtues, zyrtarë, përfaqësues dhe mbështetës të Partisë Socialiste, të ashtuquajturit “patronazhistë”, të cilët kryeministri në mënyrë të përsëritur i ka falënderuar për fitoren.
107. Madje, pavarësisht se kjo skemë u zbulua plotësisht vetëm në Tiranë, kryetari i PS-së, Edi Rama dhe sekretari i përgjithshëm, Taulant Balla kanë pranuar se një skemë e tillë përdoret në të gjithë vendin nga strukturat e PS-së. Përmes falenderimeve që Kryeministri u bënte

patronazhistëve të Partisë Socialiste gjatë kohës së fushatës zgjedhore, ai në mënyrë indirekte pranoi ekzistencën e databazave si ajo e Tiranës për të gjitha qarqet e tjera. Kryeministri gjatë njërit prej takimeve të tij u shpreh se patronazhistët “ju njohin kush jeni” dhe këtë paralajmërim ai e kishte për qytetarët, dhe veçanërisht për mbështetësit e opozitës. Ky mesazh i dhënë nga Kryeministri përbën në mënyrë të padyshimtë kanosje ndaj pjesëmarrësve në zgjedhje. Fakti që Kryeministri doli me aq mburrje dhe lavdëroi patronazhistët, madje intimidoi edhe qytetarët duke u thënë këtyrë të fundit se “ata njihen prej patronazhistëve” krijoi perceptimin e qartë se databaza e të dhënave personale ishte e hartuar për çdo qark, përfshi këtu edhe Qarkun e Beratit. Realitetin e menduar prej secilit nga banorët e Qarkut të Beratit nuk e mohoi kurrë as Drejtuesi Politik i Qarkut Beratit. Në asnjë rast, Blendi Klosi nuk u ofroi garanci qytetarëve të qarkut të Beratit se një databazë e tillë nuk ekzistonte edhe për ta, por në heshtje pranoi ekzistencën e një databazë të tillë kriminale, me qëllim intimidimin e zgjedhësve të Qarkut të Beratit.

108. Që ekzistenca e databazave të njëjta me atë të publikuar për Qarkun e Tiranës, të faktohej, u nevojit edhe edhe nga denoncimi i bërë nga kryetarja e LSI, Znj. Monika Kryemadhi për qarkun e Durrësit ku dolën në pah të dhënat personale për 350 mijë zgjedhës. Posedimi në mënyrë të paligjshme i të dhënave personale të qytetarëve të të gjitha qarqeve, përfshi edhe qarkun e Beratit të marrë nga serverat shtetërorë, i bëri zgjedhësit vulnerabël përballë pushtetit, duke i dhënë mundësi PS të ushtronte kontroll mbi këta zgjedhës (shih fq. 2 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR).
109. **Konkluzion:** Nga sa më sipër, është e qartë se Partia Socialiste, drejtuesit, përfaqësuesit, strukturat, shtabet qëndrore, zyrat elektorale morën nga serverat shtetërorë të dhënat personale të qytetarëve me qëllim përdorimin e tyre për t'i bërë qytetarët më vulnerabël dhe eventualisht për të kontrolluar vullnetin e tyre gjatë fushatës zgjedhore dhe në ditën e votimit. Ky krim i shumëfishtë, me përmasa ndërkombëtare, përbën një rast flagrant se si shteti i vë në dispozicion Partisë infrastrukturën e tij për të fituar zgjedhjet. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave të 910 mijë qytetarëve në Tiranë dhe 350 mijë qytetarëve në Durrës, për të cilat askush deri më sot nuk ka dalë të thotë që ka dhënë pëlqimin e tij për mbledhjen, përpunimin apo publikimin e tyre (shih *Radu v. Moldova*, 2014), pra në mënyrë krejtësisht të kundërligjshme, cënoi rëndë procesin zgjedhor të 25 Prillit.
110. Edi Rama, në cilësinë e kryetarit të PS-së dhe Taulant Balla, eksponent i lartë i Partisë Socialiste jo vetëm që nuk e mohuan kurrë ekzistencën e databazave për të gjithë Shqipërinë,

por përkundrazi lavdëruan patronazhistët dhe intimiduan zgjedhësit, përfshi edhe ata të Qarkut të Beratit. As vetë Drejtuesi Politik i PS në Berat nuk e mohoi kurrë ekzistencën e një database, por e pranoi ekzistencën e saj në heshtje duke e normalizuar dhe e relativizuar fenomenin me qëllimin e vetëm kriminal të intimidimit të zgjedhësve në Qarkun e Beratit.

111. Duke qenë se Shteti dhe Partia ishin të pajisur me informacion për secilin zgjedhës, përfshirë edhe bindjet e tyre politike, kjo i bëri më vulnerabël përballë pushtetit dhe më lehtësisht viktimë e presioneve apo mjeteve të tjera të kundërligjshme për të ndaluar të shprehin vullnetin e tyre lirisht. Disa nga këto forma që përdori Partia-Shtet ishte blerja e votuesve që mbështesnin opozitën, marrja e kartave të identitetit për të mos votuar, kërcënimi për të mos dalë në fushatë, apo kërcënime për largime nga puna të zgjedhësit apo të afërmit të tij, inspektime dhe paralajmërime për mbyllje biznesi. Të gjitha këto shkelje të rënda të Kushtetutës, Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, Kodit Zgjedhor, ligjit për mbrojtjen e të dhënave personale, cënuan rëndë procesin zgjedhor të 25 prillit, duke ndikuar drejtpërdrejtë mbi rezultatin e zgjedhjeve dhe ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore, në shkelje flagrante të nenit 160 të Kodit Zgjedhor. Për këtë shkak, i vetmi mjet ligjor për të garantuar rikthyer besimin e qytetarve te sistemi i zgjedhjeve të lira dhe të ndershme është përsëritja e tyre në këtë zonëzgjedhore.

A.4 Shkeljet ligjore lidhur me mohimin e të drejtës për të votuar të emigrantëve:

112. E drejta e çdo qytetari shqiptar për të votuar është e sanksionuar në nenin 45 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë e cila citon se *"1. Çdo shtetas që ka mbushur tetëmbëdhjetë vjeç, qofshë edhe ditën e zgjedhjeve, ka të drejtën të zgjedhë dhe të zgjidhet."* Ndërkaq ajo është edhe një nga të drejtat themelore të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut përkatësisht e parashikuar në nenin 3, Protokollin 1 i cili citon se: *"Palët e Larta Kontraktuese marrin përsipër të organizojnë në intervale të arsyeshme kohore, zgjedhje të lira me votim të fshehtë, në kushte që sigurojnë shprehjen e lirë të mendimit të popullit për zgjedhjet e organit ligjvënës."*
113. Ashtu sic kemi përmendur edhe në rrethanat e çështjes të këtij ankimi, në datën 19 Prill 2021, me anë të Urdhërit nr. 219 të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Civile kjo e fundit urdhëroi të gjithë shtetasit që hyjnë në Shqipëri përmes rrugëve ajërore, tokësore dhe detare nga këto dy shtete të vetëkarantinohen në mënyrë të detyrueshme nga data 20 Prill 2021 deri në datën 03.05.2021. Pra vetëm 6 ditë përpara organizimit të zgjedhjeve, shtetasit shqiptar të

cilët vendbanojnë në Maqedoni dhe Greqi u ndaluan nga marrja pjesë në zgjedhje. Në total, sipas të dhënave të institutit për vitin 2020, në Greqi dhe Maqedoni banojnë rreth rreth 500,000 votues (pra të moshave mbi 18 vjeç).

114. Praktika gjyqësore e GJEDNJ, përkatësisht vendimet si *Hirst v. Mbretëria e Bashkuar*, *Aziz v. Qipro*, *Tanase v. Moldova*, *Libita v. Italy*, *Sitaropoulos dhe të tjerë v. Greqi*, etj, në lidhje me votimin e emigrantëve jashtë kufijve ka vendosur dy parime kryesore si vijon: (i) E drejta e emigrantëve për të votuar në vendin e tyre të rezidencës nuk është një detyrim që lind nga neni 3 i Protokollit 1 të Konventës por ky i fundit mund të jetë i aplikueshëm vetëm nëse ka një detyrim mbi shtetin që buron nga ligji i brendshëm (ii) Gjykata është në vecanti e vëmendëshme për rastet kur është mohuar e drejta e votës në tërësi. Ky kufizim absolut duhet të arrijë një qëllim të ligjshëm (legitimate aim) por gjithashtu të kalojë testin e proporcionalitetit (stringent proportionality test)".
115. Në rastin e Shqipërisë, në shtesë të nenit 45 të Kushtetutës, neni 24 dhe 25 i Kodit Zgjedhor, sipas ndryshimeve të fundit të datës 23.07.2020, ka parashikuar shprehimisht të drejtën e votimit për emigrantët shqiptar në vendin e tyre të rezidencës. Kështu, garantimi i kësaj të drejte për të gjithë emigrantët është një detyrim, i cili buron nga Kushtetuta dhe Kodi Zgjedhor dhe për rrjedhojë në referim të parimit të parë relatuar më sipër, mohimi i të drejtës së emigrantëve për të votuar në vendin e tyre të rezidencës është një shkelje e nenit 45 të Kushtetutës, neneve 24, 25 të Kodit Zgjedhor dhe trejdhimisht edhe e nenit 3 të Protokollit nr. 1 të Konventës. Nga ana tjetër, përsa i parimit të dytë të gjyktës në çështjen *Sitaropoulos dhe të tjerë*, kjo e fundit argumentoi se kufizimi që emigrantët të votojnë në Greqi dhe jo nga vendi i tyre i rezidencës ishte një kufizim proporcional dhe e drejta e tyre nuk u mohua në tërësinë e saj.
116. Është fakt i pakundërshtueshëm se për shkak të afërsisë dhe lidhjeve kulturore, numri i emigrantëve nga Qarku i Beratit drejt këtyre vendeve është shumë herë më i lartë se në qarqe të tjera të cilat lidhjet kulturore dhe afërsinë fizike nuk e kanë të njëjtë. Nëse do të mbanim parasysh këtu edhe faktin se shtetas shqiptarë janë të punësuar sezonalisht në këto dy vende, numri i shtetasve me të drejtë vote, por që për shkak të Urdhrit të sipërpërmendur nuk e kanë ushtruar dot këtë të drejtë kushtetuese është shumë herë më i lartë se diferenca në vota mes Partisë Socialiste dhe Lëvizjes Socialiste për fitimin e mandatit të fundit.
117. **Konkluzion:** Në zgjedhjet parlamentare të 25 Prill 2021, është e qartë se jo vetëm nuk lejohen shtetasit shqiptar me rezidencë jashtë Shqipërisë që të votojnë në vendbanimin e tyre

(detyrim ky ligjor sic e kemi analizuar edhe më sipër), por efektivisht e drejta për të votuar të shtetasve shqiptarë resident në Greqi dhe Maqedoni është mohuar në tërësinë e saj pasi këta të fundit për shkak të karantinimit të detyruar nuk u lejuan që të votonin as duke u kthyer përkohësisht në Shqipëri. Kështu, një masë e tillë është tërësisht jo proporcionale dhe në shkelje të nenit 3 të Protokollit nr. 1. Këto shkelje të Kushtetutës dhe Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, që sollën mohimin e të drejtës për të votuar të mbi 500 mijë qytetarëve me të drejtëvotë. Diferenca në përqindje ndërmjet subjekteve zgjedhore është shumë e papërfillshme në krahasim me përqindjen e votuesve që jetojnë jashtë vendit apo vecanërisht në Greqi/Maqedoni të Veriut, të cilëve iu mohua e drejta për të votuar. Kjo çënoi rëndë procesin zgjedhor në tërësinë e tij, dhe sigurisht me një impakt të drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve, pasi mbi 500 mijë zgjedhës potencialë, mund të kishin përcaktuar jo vetëm rezultatin në zonën zgjedhore të Qarkut Beratit, por në të gjithë Shqipërinë.

A.5 Shkeljet ligjore lidhur me mohimin e të drejtës për të votuar të infektuarve me COVID-19:

118. Ashtu sic është shpjeguar më lart, neni 45 i Kushtetutës dhe neni 3, Protokolli 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut garantojnë të drejtën për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur të çdo shtetasi që ka mbushur moshën madhore. Rastet e vetme përjashtimore nga kjo e drejtë janë parashikuar shprehimisht nga neni 45 i Kushtetutës, përkatësisht shtetasit e deklaruar të paafte, shtetasit e dënuar me burgim për një kategori krimesh, shtetasit e dëbuar për një krim ose cënim shumë të rëndë të sigurisë publike. Kushtetuta dhe Kodi Zgjedhor nuk parashikon përjashtime të tjera nga e drejta për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur.
119. Në rastin konkret, personave të infektuar me COVID-19 iu mohua e drejta për të votuar për shkak të detyrimit për të qëndruar të karantinuara. Asnjë mundësi alternative nuk u parashikua për këta persona, qoftë nga Komisioni Qëndror i Zgjedhjeve apo Ministria e Shëndetësisë, duke sjellë kështu cënimin e të drejtës së tyre. Sipas të dhënave zyrtare të Ministrisë së Shëndetësisë, numri i personave të infektuar me COVID-19 në ditën e zgjedhjeve ishte 22.431 persona ku vetëm në Qarkun e Beratit 81 raste të tilla, ose 4 raste më shumë se diferenca mes dy subjekteve zgjedhore që kanë patur mundësinë e marrjes së mandatit të fundit në këtë Qark.

120. **Konkluzion:** Mohimi kategorikisht i të drejtës për të votuar i personave të infektuar me COVID-19 përbën efektivisht shkelje të së drejtës së tyre. Sic ka konkluduar Misioni i OSBE/ODIHR në raportin e tij paraprak kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR). Ashtu si edhe në rastin e emigrantëve është e qartë se këto çmime të rënda të procesit zgjedhor mund të ndregën vetëm me një vendimmarrje pavlefshmërie dhe përsëritjen e zgjedhjeve. Tej atyre parashikimeve që përmban Kushtetuta dhe ligji, askujt tjetër nuk mund t'i mohohet e drejta thelbësore për çdo shoqëri demokratike, për të zgjedhur përfaqësuesit e tij/saj. Numri total i zgjedhësve në Qarkun e Beratit, të infektuar me COVID-19, në ditën e zgjedhjeve, është më i lartë se diferenca mes dy subjekteve zgjedhore PS dhe LSI për mandatin e fundit, dhe duke mbajtur në konsideratë edhe shkeljet e tjera, mohimi i të drejtës së këtyre qytetarëve për të votuar përbën një shkelje të rëndë të ligjit, e cila në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ka ndikim në rezultatin e zgjedhjeve dhe në ndarjen e mandateve. Për rrjedhojë, zgjedhjet në këtë zonë zgjedhore duhet të shpallën të pavlefshme dhe të përsëriten.

A.6 Shkeljet ligjore lidhur me pavlefshmërinë e fletëve të votimit dhe diskriminimin e kandidatëve:

121. **Së pari**, neni 98 i Kodit Zgjedhor parashikon se fleta e votimit duhet të respektojë kushtin që fleta e votimit të mos jetë tejet e ngarkuar, konfigurimi i fletës të jetë i qartë e i kuptueshëm për zgjedhësin dhe zgjedhësi ta ketë të lehtë orientimin për votimin e subjektit zgjedhor dhe të kandidatit të parapëlqyer. Ndërsa, pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore të Komisionit të Venecias parashikon se zgjedhësit duhet të kenë mundësi të hedhin votat e tyre për listat e regjistruara ose për kandidatët, gjë që do të thotë se atyre duhet t'u vihen në dispozicion fletët e votimit me emrat e kandidatëve, dhe ata duhet të kenë mundësi të hedhin fletët e votimit në kutitë e votimit.
122. Në fakt, ashtu sic kemi relatuar në pjesën e fakteve, në datën 31 Mars, Komisioneri Shtetëror i Zgjedhjeve miratoi fletën e votimit me emrat e kandidatëve për deputetë, në përputhje me parimet e nenit 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikës 27 të Kodit të Praktikës së Mirë në Çështjet Zgjedhore për të mundësuar orientimin sa më të lehtë të votuesve për të votuar subjektin

zgjedhor që dëshironin dhe kandidatin e preferuar. Por, ky vendim u ndryshua nga KAS-i dhe Kolegji Zgjedhor, cka solli që numri i fletëve të votimit të pavlefshme të arrinte në 83.028 vota ose 5% e numrit total të votuesve dhe ku vetëm në Berat një numër prej 5292 votash të pavlefshme ose 6.54% e votave. Ky fakt u evidentua edhe në Raportin Paraprak të OSBE/ODIHR sipas të cilit konfigurimi i fletës së votimit kontribuoi në krijimin e një konfuzioni në ditën e zgjedhjeve (shih fq. 7). Por, edhe në deklaratën e datës 28 Prill, Komisioneri Shtetëror pranoi se fleta e votimit kishte ndikuar në një numër shumë të lartë fletësh të pavlefshme.

123. **Së dyti**, neni 18 parashikon se të gjithë janë të drejtë përpara ligjit dhe askush nuk mund të diskriminohet pa një shkak të përligjur. Ndërsa, neni 45 garanton në mënyrë të barabartë të drejtën për t'u zgjedhur të cdo shtetasi të Republikës së Shqipërisë. Në këtë kuptim, dhënia të drejtë vetëm e kryetarëve të partive për të kandiduar në katër zona zgjedhore, përbën njëtrajtshmëri të pabarabartë dhe diskriminues, në kuptim të dispozitave ligjore të sipërcituara. Ky fakt është konstatuar me të drejtë edhe nga raporti paraprak i OSBE/ODHIR, i cili shprehet se ligji u lejon vetëm kryetarëve të partive, por asnjë kandidat tjetër, që të kandidojnë deri në katër zona zgjedhore, ndërkohë që kandidatët e tjerë mund të kandidojnë vetëm në një zonë, gjë që përbën shkelje të së drejtës së kandidimit në kushte të barabarta (shih fq. 2).
124. **Konkluzion:** Nga sa më lart, është e qartë se miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5 – 8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë. Nga ana tjetër, lejimi vetëm i kryetarëve të partive për kandiduar në katër zona zgjedhore, të cilat në lista janë të barabartë si të gjithë kandidatët e tjerë, përbën një diskriminim në të drejtën për t'u zgjedhur, në kuptim të neneve 18 dhe 45 të Kushtetutës.
125. Në tërësinë e tyre këto shkelje të ligjit shqiptar dhe praktikave më të mira ndërkombëtare, çënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Duke mbajtur parasysh se diferenca për mandatin e fundit mes PS dhe LSI është 77 vota, ndërsa

numri i votave të pavlefshme është 5292 vota, është e qartë se vendimet e marra në kundërshtim me nenin 98 të Kodit Zgjedhor dhe pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke diktuar një rezultat në shpërputhje me vullnetin e zgjedhësve, e për rrjedhojë edhe ndarjen e mandateve, dhe për rrjedhojë në kuptim të nenit 160 të Kodit Zgjedhor, ky proces zgjedhor në Qarkun Berat duhet të shpallet i pavlefshëm dhe të urdhërohet përsëritja e zgjedhjeve në këtë qark.

A.7 Shkeljet ligjore lidhur me votimin e dyfishtë, votimin për të tretët apo votimin familjar:

126. Sic kemi relatuar në kapitullin e rrethanave të cështjes (shih paragrafët 48 – 50), futja e identifikimit elektronik në Kodin Zgjedhor dhe aplikimi për zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë në 25 prill 2021 kishte si qëllime të qarta eliminimin e votimit të dyfishtë, votimit për të tretët apo votimin familjar. Votimi i dyfishtë nënkupton se i njëjti zgjedhës voton më shumë se një herë në të njëjtën qendër votimi apo qendra votimi të ndryshme. Votimi për të tretët, në kuptim të nenit 2, pika 29 e Kodit Zgjedhor, nënkupton rastet kur një zgjedhës voton në emër dhe për llogari të një zgjedhësi tjetër, i pranishëm ose jo në qendrën e votimit. Ndërsa, votimi familjar, sipas nenit 2, pika 30 e Kodit Zgjedhor, nënkupton rastet kur një pjesëtar i familjes, voton në emër dhe për llogari të pjesëtarëve të tjerë.
127. Të vetmet raste kur votimi për të tjerë është i lejuar, qofshin familjarë ose jo, janë ato të parashikuara nga neni 108 i Kodit Zgjedhor, kur zgjedhësi vetëështë në pamundësi fizike për të ushtruar të drejtën e votës. Në këtë rast, ky zgjedhës mund të asistohet nga një familjar ose zgjedhës tjetër, votues në të njëjtën qendër votimi, për të votuar, duke nënshkruar një deklaratë të posaçme. Pra, rastet kur një zgjedhës voton në emër të një zgjedhësi tjetër, në kushtet e nenit 108 sipërcituar, dokumentohen dhe mund të provohen lehtësisht. Në të gjitha rastet e tjera, votimi i dyfishtë, për të tretët apo familjarët, përveçse në kundërshtim flagrant me nenin 3, pika 4 që parashikon të drejtën e çdo zgjedhësi vetëm për një votë, përbën edhe vepër penale, të parashikuara nga neni 327/a të Kodit Penal.
128. Megjithatë, ashtu sic kemi parashtruar në pjesën e fakteve, nga informacionet e marra në terren nga strukturat e PD-së rezulton se persona të ndryshëm kanë votuar më shumë se një herë, qoftë për të tretë apo familjarë të tyre, duke shkelur kështu drejtpërdrejtë Kodin Zgjedhor. Nga ana tjetër, ekzistenca e këtij problemi u pranua edhe nga ana e Komisionerit

Shtetëror të Zgjedhjeve, i cili në datën 6 maj njoftoi fillimin e procesit të kryqëzimit të dhënave për të konstatuar rastet e votimit më shumë se një herë në një qendër votimi apo qendra të ndryshme. Përmasat reale në numër zgjedhësish në zonën zgjedhore të Qarkut të Beratit do të dalin nga provat e kërkuara gjatë hetimit administrativ nga ana jonë. Thënë këtë, votimi i dyfishtë, votimi për të tretët ose familjarët, përbën shkelje të rëndë të ligjit, duke cënuar procesin zgjedhor në atë masë sa që mund të ndikojë në ndarjen e mandateve. Votimi i një personi në emër të tjetërve apo familjarëve i bën zgjedhjet e pavlefshme. Votimi i një personi për të tjerët cënon parimin e votës vetjake, parashikuar në nenin 45/4 të Kushtetutës (shih Vendimin nr. 169, datë 26.07.2020 të Gjykatës Kushtetuese). Nëse gjatë hetimit administrativ rezulton se ky problem ekziston në një masë të gjërë apo minimalisht mbi 136 raste, atëherë KAS-it nuk i mbetet tjetër, veçse shpallja e pavlefshmërisë dhe urdhërimi i përsëritjes së zgjedhjeve në zonën zgjedhore Qarku i Beratit.

B. Në lidhje me provat që kërkojmë të merren:

129. Pjesa X, nenet 124 – 144 të Kodit Zgjedhor përcaktojnë procedurën që ndjek Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve për shqyrtimin e një ankimi administrativ. Neni 136, pika 1, gërma “c” parashikon se palët kanë të drejtë të kërkojnë marrjen e provave për të vërtetuar faktet, në rast se nuk ka qenë e mundur që këto prova të siguroheshin paraprakisht prej tyre. Ndërsa, pika 3 përcakton se kërkesa për marrjen e provave, sipas shkronjës “c” të pikës 1 të këtij neni, kur mbështetet nga dy anëtarë të KQZ-së dhe kur këto prova administrohen vetëm nga KQZ-ja, pranohet menjëherë pa iu nënshtruar debatit ose votimit në KQZ. KQZ-ja është e detyruar të procedojë menjëherë me marrjen dhe shqyrtimin e provave të kërkuara. Neni 137 përcakton detyrimin që kanë organet e tjera të administratës publike për të vënë në dispozicion informacione, dokumente dhe çdo provë tjetër që kërkohet ose cmohet e nevojshme për hetimin administrativ. Ndërsa, neni 138 përcakton se KQZ-ja, kur pranon kërkesën e palëve sipas nenit 136, pika 3 të Kodit, këqyr materialet zgjedhore në kutitë e materialeve të votimit dhe kutitë e fletëve të votimit. Nëse kërkohet nga një anëtar i KQZ-së, kjo e fundit është e detyruar të kryejë rinumërimin dhe rivlerësimin e fletëve të votimit.
130. Në rastin konkret, për të provuar pretendimet e parashtruara më lart lidhur me tërësinë e shkeljeve ligjore që çojnë në pavlefshmërinë dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Zonën

Zgjedhore Berat, në vijim do të parashtrojmë kërkesat tona për marrjen e provave në përputhje me nenet 136, 137 dhe 138 të Kodit Zgjedhor, si më poshtë:

- (i) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria Kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar për numrin e procedimeve penale lidhur me krimet zgjedhore dhe fazën e tyre;
- (ii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria Rrethit Gjyqësor Berat për numrin e procedimeve penale lidhur me krimet zgjedhore në prokuroritë e këtyre rretheve dhe fazën e tyre;
- (iii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit për numrin e shtetasve të ndaluar, të arrestuar dhe numrin e rasteve të referuara për krime zgjedhore;
- (iv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit mbi gjendjen e rezervave të shtetit në depozitat qendrore dhe lokale për çdo muaj nga Dhjetor – Maj 2021;
- (v) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Inspektoriati Qëndror dhe të gjitha inspektoriatet që veprojnë në Shqipëri për numrin e inspektimeve të kryera në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021; për numrin e gjobave dhe sanksioneve të vendosura; numrin e sanksioneve/gjobave të revokuara me vendim administrativ/vendim gjyqësor;
- (vi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Agjencia e Prokurimeve Publike për numrin e tenderave, koncesioneve, PPP-ve të shpallur rishtazi apo për të cilat janë shpallur fituesit në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (vii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Këshilli Kombëtar i Teritorit për numrin e lejeve të ndërtimit të dhëna në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (viii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Agjencia Shtetërore e Kadastrës për numrin e lejeve të legalizimit të dhëna sipas qarqeve në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;
- (ix) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministri i Shtetit për Rindërtimin për numrin e banesave të ndërtuara/rindërtuara, për të cilat janë dhënë celësat e banesave në periudhën 24 Dhjetor 2020 – 1 Maj 2021;

- (x) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Gjendjes Civile mbi numrin e shtetasve shqiptarë që ndryshuan adresat e banimit në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Departamenti i Administratës Publike për numrin e punonjësve të institucione publike, vendore apo qëndrore, dhe si ka ndryshuar, sipas qarqeve, për periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Bashkia Berat, Bashkia Kuçovë, Bashkia Poliçan, Bashkia Skrapar, Bashkia Ura Vajguore, agjencitë e varësishë dhe shoqëritë në pronësi të shtetit apo bashkive, për numrin e punonjësve të institucioneve publike, vendore apo qëndrore, dhe si ka ndryshuar, për periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xiii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe nga Bashkia Berat, Bashkia Kuçovë, Bashkia Poliçan, Bashkia Skrapar, Bashkia Ura Vajguore, lidhur me numrin e familjeve që kanë përfutur ndihmë ekonomike dhe ndryshimin e masës ekonomike, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;
- (xiv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Prokuroria e Posacme kundër Korrupsionit dhe Krimit të Organizuar lidhur me fazën e hetimeve lidhur me bërjen publike të të dhënave të 910 mijë qytetarëve të Tiranës;
- (xv) Marrjen e një informacioni zyrtar nga INSTAT mbi numrin e shqiptarëve që jetojnë jashtë Shqipërisë; numrin e shqiptarëve që jetojnë në Greqi dhe Maqedoninë e Veriut; dhe numrin e këtyre shtetasve mbi moshën 18-vjeç;
- (xvi) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Ministria e Shëndetësisë mbi numrin e personave të infektuar me COVID-19 në datën 25.04.2021 sipas qarqeve dhe në Qarkun e Beratit sipas Bashkive të Qarkut;
- (xvii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit mbi numrin e shtetasve shqiptarë që kanë hyrë në Shqipëri në periudhën 19.04.2021 – 25.04.2021 nga Republika e Greqisë dhe Maqedonia e Veriut; listën e plotë të këtyre personave;
- (xviii) Marrjen e një informacioni zyrtar nga OSHEE mbi të gjitha shpërblimet që u janë punonjësve të kësaj kompanie shtetërore, sipas qarqeve, në periudhën 1 Janar 2020 – 1 Maj 2021;

- (xix) Marrjen e të dhënave të kryqëzuara ndërmjet pajisjeve të identifikimit elektronik PEI për zonën zgjedhore Qarku i Beratit.

IV. KONKLZIONI

131. Prandaj, duke pasur parasysh sa më sipër, si dhe:

- (i) Neni 130 i Kodit Zgjedhor përcakton se KQZ merr vendim për pranimin e kërkesës ankimore, pasi verifikon: a) kompetencën e KQZ-së; b) legjitimitimin e ankuesit; dhe c) respektimin e afateve ligjore. Duke qenë se sic kemi shpjeguar më lart, ankimi i paraqitur nga PD-ja përmbush të tre kriteret proceduriale (legjitimitimin, kompetencën dhe afatin ligjor), kërkojmë pranimin për shqyrtim të kërkesës ankimore nga Komisioni i Ankimeve dhe Sanksioneve;
- (ii) Ndërtimi i një skeme kriminale, e shtrirë në mënyrë kapilare në të gjithë Qarkun e Beratit për blerjen e votes dhe tjetërsimin e vullnetit të zgjedhësve, nëpërmjet përfshirjes të personave me rekorde kriminale, përbën shkelje flagrante të Kodit Zgjedhor, duke cënuar rëndë procesin zgjedhor, e për rrjedhojë duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve. Blerja e votave përmes parave apo përmes favoreve të tjera jomateriale, përbën cënim të rëndë të procesit zgjedhor, cka ka sjellë më pas edhe dhënien minimalisht të një mandati në favor të PS-së;
- (iii) Skema e shpërndarjes së parave, marrja e kartave të identitetit, kërcënimi i zgjedhësve me heqjen apo mosdhënien e përfitimeve që ligji apo institucione të tjera u njohin atyre, rritja dhe fryrja e organikave të administratës vendore e qendrore është shumëfish më i lartë se numri i zgjedhësve që kanë ndarë mandatin ndërmjet PS dhe LSI.
- (iv) Parimi i barazisë ndërmjet palëve garuese në zgjedhje u cënuar rëndë pasi Shteti dhe Partia në pushtet (PS) u shkrinë në një. Zyrat elektorale të Partisë Socialiste u kthyen në “institucione shtetërore” ku qytetarët duhet të paraqiteshin për t’u punësuar, për të marrë leje legalizimi apo certifikata pronësie. Shteti dhe Partia Socialiste, në koordinim dhe bashkëpunim me njëra-tjetrën i vendosën të gjithë mekanizmat shtetërorë në funksion të manipulimit të vullnetit të zgjedhësve. Projektet dhe investimet publike, shtëpitë e ndërtuara apo rindërtuara pas tërmetit, punonjësit e

administratës, punësimet e reja në administratë, lejet e legalizimit, certifikatat e pronësisë u vunë në dispozicion të plotë të Partisë, kryeministrit, ministrave dhe deputetëve, me qëllim për të fituar me çdo kusht zgjedhjet (shih fq. 2, 3 dhe 12 të Raportit Paraprak të OSBE/ODIHR);

- (v) Partia Socialiste, drejtuesit, përfaqësuesit, strukturat, shtabet qendrore, zyrat elektorale morën nga serverat shtetërorë të dhënat personale të qytetarëve me qëllim përdorimin e tyre për t'i bërë qytetarët më vulnerabël dhe eventualisht për të kontrolluar vullnetin e tyre gjatë fushatës zgjedhore dhe në ditën e votimit. Ky krim i shumëfishtë, me përmasa ndërkombëtare, përbën një rast flagrant se si shteti i vë në dispozicion Partisë infrastrukturën e tij për të fituar zgjedhjet. Mbledhja, përpunimi dhe publikimi i të dhënave të 910 mijë qytetarëve në Tiranë dhe 350 mijë qytetarëve në Durrës, dhe mbledhja e përpunimi i të dhënave të qytetarëve në qarqet e tjera të vendit e cila vërtetohet përmes deklarimeve të Kryeministri dhe heshtjes së drejtuesve politikë, për të cilat askush deri më sot nuk ka dalë të thotë që ka dhënë pëlqimin e tij për mbledhjen, përpunimin apo publikimin e tyre, pra në mënyrë krejtësisht të kundërligjshme, çënoi rëndë procesin zgjedhor të 25 Prillit;
- (vi) Në zgjedhjet parlamentare të 25 Prill 2021, është e qartë se jo vetëm nuk lejohen shtetasit shqiptar me rezidencë jashtë Shqipërisë që të votojnë në vendbanimin e tyre, por efektivisht e drejta për të votuar të shtetasve shqiptarë resident në Greqi dhe Maqedoni është mohuar në tërësinë e saj pasi këta të fundit për shkak të karantinimit të detyruar nuk u lejuan që të votonin as duke u kthyer përkohësisht në Shqipëri. Kështu, një masë e tillë është tërësisht jo proporcionale dhe në shkelje të nenit 3 të Protokollit nr. 1. Këto shkelje të Kushtetutës dhe Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, që sollën mohimin e të drejtës për të votuar të mbi 500 mijë qytetarëve me të drejtë vote. Diferenca në përqindje ndërmjet subjekteve zgjedhore është krejt e papërfillshme në krahasim me përqindjen e votuesve që jetojnë jashtë vendit apo vecanërisht në Greqi/Maqedoni të Veriut, të cilëve iu mohua e drejta për të votuar;
- (vii) Mohimi kategorikisht i të drejtës për të votuar i personave të infektuar me COVID-19 përbën efektivisht shkelje të së drejtës së tyre. Sic ka konkluduar Misioni i OSBE/ODIHR në raportin e tij paraprak kjo praktikë bie ndesh përkatësisht me dispozitat për drejtat e votimit dhe barazinë e votës të parashikuar në nenin 45 të

Kushtetutës dhe me paragrafin 7.2 të Dokumentit të Kopenhagenit të vitit 1990 të OSBE-së (shih fq. 8 të Raportit paraprak të OSBE/ODIHR);

- (viii) Miratimi i një flete votimi në kundërshtim me kriteret e përcaktuara nga neni 98 i Kodit Zgjedhor dhe pika 27 e Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore, solli një numër tejet të lart të fletëve të votimit, të cilat nëse do të ishin përkthyer në mandate mund të ndryshonin rezultatin nga 5 – 8 mandate në të gjithë Shqipërinë. Këto mandate mund të sillnin jo vetëm ndryshimin e rezultatit në qarqe të caktuara, ku diferenca ndërmjet palëve është e ngushtë, por edhe në rang kombëtar, kur dihet se partia e parë sipas rezultateve paraprake ka vetëm katër mandate më shumë se shumica e kërkuar për formimin e qeverisë.
- (ix) Në tërësinë e tyre këto shkelje flagrante të ligjit – shitblerja e votës, përdorimi i personave me precedentë kriminalë, përdorimi i paligjshëm i administratës, vjedhja dhe përdorimi kriminal i të dhënave personale të shtetasve nga PS, marrja e mjeteve të identifikimit, punësimi i paligjshëm në administratë dhe institucionet e varësisë, përdorimi i lejeve të legalizimit për vota – cënuan rëndë procesin zgjedhor, duke ndikuar drejtpërdrejtë në ndarjen e mandateve në zonën zgjedhore Qarku Berat. Këto shkelje dhe pasojat e tyre përmbushin kriteret e kërkuara nga nenet 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor për shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve dhe përsëritjen e zgjedhjeve në Qarkun e Berat.
132. Bazuar në nenin 45 të Kushtetutës së Shqipërisë, nenin 3, Protokollin 1 i Konventës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, pikat 27 dhe 49 të Kodit të Praktikës së Mirë në Cështjet Zgjedhore dhe nenet 143, 160 dhe 161 të Kodit Zgjedhor, përfundimisht,

KËRKOJMË:

1. Pranimin e ankimit për kundërshtimin e Vendimit Nr. 339, datë 04.05.2021 “Për miratimin e Tabelës Përmbledhëse për Rezultatit në zonën zgjedhore Qarku Berat, për subjektet zgjedhore dhe për kandidatët për deputet, në zgjedhjet për Kuvendin e Shqipërisë të datës 25 prill 2021” të Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve.
2. Shpalljen e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në zonën zgjedhore Qarku Berat.
3. Urdhërimin e përsëritjes së zgjedhjeve për Kuvendin e Shqipërisë në të gjithë zonën zgjedhore Qarku Berat, në periudhën më të afërt zgjedhore.

Me konsideratë,
PARTIA DEMOKRATIKE E SHQIPËRISË
Ivi KASO

7 / Marash Fogu
Lisvelly

Bashkëlidhur gjeni provat:

- (i) Prova Nr. 1 – Kallëzimi Penal i Partisë Demokratike, dt. 07.04.2021;
- (ii) Prova Nr. 2 – Deklarata e Misionit të SHBA në OSBE;
- (iii) Prova Nr. 3 – Denoncimi/Si i bleu Ardian Cela me nga një rrogë shpërblim punonjësit e OSHEE;
- (iv) Prova Nr. 4 – Vendimi nr. 21, datë 29.03.2021 i Këshillit Bashkiak të Bashkisë Berat;
- (v) Prova Nr. 5 – Vendimi nr. 22, datë 29.03.2021 i Këshillit Bashkiak të Bashkisë Berat;
- (vi) Prova Nr. 6 – Vendimi Nr. 1044/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (vii) Prova Nr. 7 – Vendimi Nr. 1076/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (viii) Prova Nr. 8 – Vendimi Nr. 1102/2020 i Këshillit të Ministrave;
- (ix) Prova Nr. 9 – Foto të publikuara nga Ervin Demo, ujësjellësi për banorët e “Lapardha 1”;
- (x) Prova Nr. 10 – Video e publikuar nga Ervin Demo në llogarinë e Facebook, reklamimi i punës së bërë në kantierin e Bypassit të vogël
- (xi) Prova Nr. 11 – Ndriçimi i rrugës “Kala”, Berat – Foto të publikuara nga Ervin Demo;
- (xii) Prova Nr. 12 – Promovimi i ndërtimit të shtegut të ri për në malin “Partizan”;
- (xiii) Prova Nr. 13 – Promovimi i investimit për rehabilitimin e lagjes muzeale, Goricë
- (xiv) Prova Nr. 14 – Fotografi nga takimi i mbajtur në mjediset e fushës sportive të shkollës së bashkuar “Aleksandër Markaçin”, në Havalcas të Kuçovës;
- (xv) Prova Nr. 15 – Takimi i zhvilluar në ambientet e palestrës së një institucioni arsimor në Urën Vajgurore
- (xvi) Prova Nr. 16 – Berat, PD bllokoi një furgon me ushqime, do shpërndaheshin në disa lagje për të blerë vota
- (xvii) Prova Nr. 17 – Denoncimi i kërcënimeve në Bashkinë e Kuçovës;
- (xviii) Prova Nr. 18 – Të dhënat e INSTAT për punësimet në tremujorin e 3 dhe 4 të vitit 2020;
- (xix) Prova Nr. 19 – Qeveria hap 2.472 vende të reja pune;
- (xx) Prova Nr. 20 – Vendimi nr. 4, datë 28.01.2021 i Këshillit Bashkiak Berat “Për një shtesë në numrin e punonjësve të Drejtorisë së Arsimit, Bashkia Berat”
- (xxi) Prova Nr. 21 – Foto dhe video nga shpërndarja e lejeve të legalizimit nga kandidatë për deputetë të PS-së;

- (xxii) Prova Nr. 22 – “T’i mbajmë njerëzit varur”/Gazetari Artan Hoxha publikon audio-regjistrimin e Kreut të Kadastrës! Artan Lame: S’duhet t’i themi që shtëpia jote nuk legalizohet;
- (xxiii) Prova Nr. 23 – Skandal/Publikohen të dhënat personale të 910 mijë votuesve në Tiranë;
- (xxiv) Prova Nr. 24 – Database të të dhënave të PS ekzistojnë në çdo qark të Shqipërisë;
- (xxv) Prova Nr. 25 – Denoncimi i Kryemadhit: Patronazhistët e Partisë Socialiste kanë marrë përsipër blenjen e votave në Durrës;
- (xxvi) Prova Nr. 26 – Rama nga Durrësi falenderon patroanzhistët: Çfarë ka brenda PS-së;
- (xxvii) Prova Nr. 27 – Vendimi i Komitetit Teknik të Ekspertëve për karantinimin e emigrantëve nga Greqia;
- (xxviii) Prova Nr. 28 – Shfuqizohet vendimi i Komitetit Teknik të Ekspertëve për karantinimin e emigrantëve;
- (xxix) Prova Nr. 29 – Vendimi i Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, datë 31.03.2021 për miratimin e fletëve të votimit;
- (xxx) Prova Nr. 30 – Vendim i KAS për miratimin e fletëve të votimit me numra, datë 03.04.2021;
- (xxxi) Prova Nr. 31 – Vendim i Kolegjit Zgjedhor, datë 04.04.2021, për lënien në fuqi të vendimit të KAS;
- (xxxii) Prova Nr. 32 – Letra e kompanisë Celtics për prodhimin e fletëve të votimit;
- (xxxiii) Prova Nr. 33 – Numri i fletëve të votimit të pavlefshme, faqja zyrtare e KQZ-së;
- (xxxiv) Prova Nr. 34 – Deklarata e Komisionerit Shtetëror të Zgjedhjeve, datë 28.04.2021;
- (xxxv) Prova Nr. 35 – Ndriçimi i lagjeve dhe rrugëve në qytetin e Beratit;
- (xxxvi) Prova Nr. 36 – Fotografi të investimit në fshatin Drobonik;
- (xxxvii) Prova Nr. 37 – Ndriçimi i një pjese të qytetit dhe në disa fshatra nga ana e Kryetares së Bashkisë së Urës Vajgurore;
- (xxxviii) Prova Nr. 38 – Rehabilitimi i zonës përgjatë lumit Osum dhe Rijetëzimi i fasadave të qytetit Ura Vajgurore;
- (xxxix) Prova Nr. 39 – Ndërtimi i kopshteve dhe promovimi në faqen politike;
- (xl) Prova Nr. 40 – Promovimi i punëve publike në lidhje me ujësjellësin dhe ujin e pijshëm;